مدیریت امتثال در «قد نهي أن ينفرد الانسان بالصيام في يوم الشك»

> **عن سماعة قال: قلت لأبي عبد الله عليه السلام: رجل صام يوما والا يدري أمن شهر رمضان، هو أو من غيره فجاء قوم فشهدوا أنه كان من شهر رمضان، فقال بعض الناس عندنا لا يعتد به فقال: بلى فقلت: إنهم قالوا: صمت وأنت لا تدري أمن شهر رمضان هذا ام من غيره؟ فقال: بلى فاعتد به فإنما هو شيء وفقك الله له، إنما يصام يوم الشك من شعبان، ولا يصومه من شهر رمضان لأنه قد نهي أن ينفرد الانسان بالصيام في يوم الشك، وإنما ينوي من الليلة أنه يصوم من شعبان، فإن كان من شهر رمضان أجزأ عنه بتفضل الله وبما قد وسع على عباده، ولولا ذلك لهلك الناس[1]**

دیروز روایت چهارم از باب پنجم را خواندیم. نکته‌ی خاصی در ذهنم نیست. فقط این نکته که در روایت سماعه نحو خاصی از یوم الشک، نهی، جهتی شده است. «نهی ان ینفرد الانسان بصیامه». اگر گفتند روزه نگیر، به‌خاطر انفراد است. گاهی نهی به‌عنوان اولی و ثبوتی است که ما وجه آن را نمی‌دانیم و تعبد است. گاهی است که نهی، جهتی است. البته نهی جهتی هم می‌تواند ثبوتی باشد ولی به گمانم در این روایت شریفه ظهور خیلی قوی عرفی دارد که اینجا ثبوتی نیست و مدیریت امتثال است. یعنی روزهای که واجب شده، برای این‌که در خارج امتثال شود، مولی از انفرادش نهی می‌کند. یعنی انفراد صبغه امتثال است و از این خصوصیت و نحو امتثال دارد نهی می‌شود. لذا این روایت ازاین‌جهت خوب است که نهی جهتی است و جهت آن را هم روشن می‌کند و ظهور عرفی خوبی هم دارد که این نهی جهتی برای مرتبه مدیریت امتثال است.

---

[1] وسائل الشيعة - ط الإسلامية ج۷، ص۱۳

بازبینی #1
ایجاد شده 19 مه 2026 14:21:22 توسط ... .
به روزرسانی شده 19 مه 2026 14:22:20 توسط ... .